

220 GYNANDRIA POLYANDRIA.

„ huntur, cum supra terram inque limo fere
„ fluido crescant, eradicatæ lavantur, a fibris
„ capillaribus liberantur, in sole vel clybano
„ exsiccantur, exsiccatæ conscinduntur in fru-
„ stula magnitudinis pisi, lapide molari in fa-
„ rinam conteruntur. Farina hæc suaveolens,
„ & alba cum aqua pura coquitur per horam
„ in consistentiam pultis, seu jusculi, deponi-
„ tur dein olla cum contento hocce per diem
„ unum vel quatuor (quo diutius eo melius)
„ aqua supernatans decantatur, residuum ex-
„ siccatur acrimonia omni castratum. Hæc
„ farina miscetur cum farina cerealium, vel
„ Pini, & exinde conficitur panis secundum
„ artem. Panis hic albus est dulcis, & gra-
„ tissimus præsertim recens. Usus hujus pa-
„ nis primarius, & receptissimus apud Westro-
„ bothnienses, Ostrobothnienses, & Nova-
„ colas Lapponiæ.

MONOECIA

TETRANDRIA.

BUXUS SEMPER VIRENS: MASC. Calyx
triphyllus. Petala duo. Germanis rudimentum.

FEM. Calyx quadriphyllus. Petala tria.
Styli tres. Capsula trirostris, trilocularis. Se-
mina duo.

Lignum, folia, sed raro, in officinis repe-
riuntur. Ligni decocto Lues Gallica æque
cûra-

MONOECIA TETRANDRIA. 221

curatur ac Guajaco. *Cat. Angl. p. 48.* rari usus est; sunt qui oleum etiam ex ligno destillant summe narcoticum, quod in verminatione commendatur: SCHROEDER. Folia Buxi inter purgantia recenset FERNELIUS. DALE. Ligni in usu œconomico magnus usus, ob polituram quamdam, quam recipit, & resistentiam ver-
mibus.

POLYANDRIA.

JUGLANS REGIA: foliolis ovalibus, glabris, subserratis; subæqualibus. *Mant.* 496.

Cortex arboris, Juli, nuces, nucum putamina externa, eaque viridia, in officinis occurrunt: planta graveolens, amaricans, denigrans, narcotica, pellens, emenagoga, anthelmintica, paralytica: à LINNÉ. Nuces recentes calefacere, siccare; putamina externa, viridia, vi vomitum leniter movendi, prædita esse; corticem interiorem de arbore, dum adhuc succulentus est, decerptum, siccatum, vomitum sat valide ciere; Julos itidem vomitum excitare, sed lenius; nuces recentes ventrem movere; asserit DALE. Quietam, nec renovatam arboris athmosphæram suspectam esse, practicis observationibus innixus, refert a LINNÉ. Idem in *Mat. Med. Cel. de CRANTZ* confirmat.

222 MONOECIA POLYANDRIA.

FAGUS SYLVATICA: foliis ovatis, obsolete ferratis.

Nuces, quibus ad faginandos porcos passim utuntur, quive ad panificia in annonæ caritate cædere solent, nimium comestas, vehementer caput tentare, testimonio SCHWENCK-FELD, JOH. BAUHINI, GOTTSCHED, PAULI, BORRICHII, GUERIN assert. SELIG Hydrophobiam ex usu fructuum Fagi lethalem enarrat. Noxia hæc vis corrigitur leni tostione, tumque innocue comeditur; quod rustici Bohemiæ norunt.

MONADELPHIA.

CROTON TINCTORIUM: foliis rombeis, repandis; capsulis pendulis; caule herbaceo. *Burm. ind. t. 62. f. 1.* Calyx quinquephyl-
lus. Petala quinque lanceolata. Stamina octo monadelphæ.

Planta hæc nonnisi ad externos usus in Medicina adhibita fuit. Adversus Carcinomata, Ulcera gangrænosa, strumososque Tumores à MATTHIOLO laudatur. DALE.

CROTON TIGLIUM: foliis ovatis, glabris, acuminatis, ferratis; caule arboreo,

Acerrima planta, emetica, exurens, drastica. Fructus sub nomine granorum Tiglii vel Tilli; Lignum Pavana, vel Moluccum dictum, officinis largitur. Primus MONARDES seminum

num horum in Medicina sub nomine Pinearum purgantium meminit, teste SPIELMANNO.

Lignum spongiosum, læve, rarum atque pallidum, tenui cortice, cinereo obductum; saporis acris, mordacis, caustici, nauseosi; odoris nullius; quod æque ac nuges calefacit, incidit, attenuat, causticæ est naturæ. DALE.

Semina SPIELMANNUS describit mediæ inter utramque Cataputiam magnitudinis, obtuse triangularia, una facie plana instructa; sub cortice nigro, flavo, rufescente, variegato, includere nucleum, eadem acrimonia, ac nuclei Cataputiarum instructum, tenerrima cuticula tectum, & ratione virium omnino cum feminibus Cataputiæ convenire. Grana hæc sursum deorsumque movere, & admodum suspecta esse adnotat. *Cel. de CRANTZ.*

JATROPHA CURCAS: foliis cordatis, angulatis. Stamina decem.

Semen plantæ hujus pro Ricini majoris femine in officinis substituitur; acre, exurens, drasticum, inflammatorium à LINNE. BAUH. *hist. 3. p. 644.* „ mirifica inquit ut ajunt purgandi facultate prædita sunt hæc femina, „ etiamsi dimidia tantum unius grani pars sumatur, valenter superne & inferne purgare relatum est CLUSIO “ Vomitus vehementes, æque ac alvi fluxus excitat assumptum hoc semen; ventriculum, intestina inflamat, corrodit; ab Antiquis in Hydrope, femina, horum
rum

224 MONOECIA MONADELPHIA.

rum extractum, pilulæ præscribentur. Venenata hæc feminum indoles à cuticula in horum meditullio hærente pendere creditur; quæ exemta, femina absque ulla noxa assumi possunt. *Onom. Botan.*

JATROPHA MULTIFIDA: foliis multipartitis, lævibus; stipulis setaceis, multifidis.

Nuces colore ex albido vehementer purgantes, olim in officinis obveniebant: **DALE.** **BAUH. hist. 1. p. 322.** „ **MONARDE** teste „ ait nucibus his Indi familiariter se purgant. „ Postea Hispani necessitate compulsi. illis „ etiam purgare se ceperunt non sine vitæ „ discrimine. Pituitam & bilem superne, & „ inferne purgant. Nonnulli tamen earum „ vehementiam affatione infringebant. Coli „ doloribus præsens est remedium, flatus discutunt; & clysteribus injectæ mediocriter „ evacuant. Dosis à drachma semis ad drachmam unam; sed affandæ sunt. “

JATROPHA MANIHOT: foliis palmatis; lobis lanceolatis, integerrimis, lævibus. *stam. 10.*

Planta omnium consensu venenatissima hominibus æque ac animalibus; ut **CL. BAUHINUS pin. 512.** **JOH. BAUHINUS hist. 2. p. 794.** testantur. Venenata hæc vis in succo subdulci, viscido, minime acri, quod mirum, residet. Radix, quæ maxime hoc succo abundat, ab Americæ incolis, ut panis saporis loco inserviat, sequenti

quenti modo præparatur. Arbuscula quæ nunquam ad magnam altitudinem excrescit, cujusque radices non admodum alte terræ infixæ sunt, facili negotio simul cum radicibus evellitur, quæ Betæ radices, & mole, & figura apprime referunt; decorticantur radices, & in vas aqua plenum immittuntur, totæ in lamina cuspidibus aspera, rastrum, vel scobina dicta, raduntur, rasæ linteis exceptæ subjiciuntur torculari, quo a succo liberentur: tum in lamina leni igne breviter tostæ, comeduntur secure ab Americanis, & Europæis. Hæc a CEL. mihi nunquam satis colendo *Professore* de JACQUIN habeo; qui similem farinam ex itinere hucusque, nam per Sæcula durat, asservat. Amplior descriptio cum figuris plantæ, præparationum, æri incisis, videri potest. *In nouveau voyage aux Isles de l'Amérique &c. par Monsieur Jean Baptiste LABAT.*

RICINUS COMMUNIS: foliis peltatis, subpalmatis, ferratis.

Semina plantæ hujus Cataputiæ majoris semina in officinis audiunt; acria, amara, drastica, inflammatoria, gastricantia, anthelmintica à LINNÉ. *Cel. de CRANTZ*, „ Dupli-
 „ cis *inquit* generis semina asservantur sub no-
 „ mine Cataputiæ majoris, semina Jatrophæ
 „ Curcas ut supra monuimus, & semina Rici-
 „ ni communis seu vulgaris; utraque admo-

„ dum ob exurentem acrimoniam, vim inflam-
 „ mantem, suspecta.

HIPPOMANE MANCINELLA: foliis ova-
 tis, ferratis; basi biglandulosis. *Jacq. Amer.*
250. t. 159.

Ad venenatam plantæ hujus indolem de-
 monstrandam, sufficiat *Cel. Professoris de*
JACQUIN Autoptæ testimonium adferre. Qui
Select. stirp. Amer. hist. p. 251. sequentia de
 hac planta refert „ Tota arbor in omnibus
 „ suis partibus lacte scatet candidissimo, co-
 „ piofissimo, valdeque caustico, hinc vene-
 „ natissimo. Guttula hujus cuti manus impo-
 „ sita (volam excipio) brevi eandem, ignis
 „ instar vivi, in vesicam limpha plenam ad-
 „ tollit; unde ore assumtum, quousque nocere
 „ possit, destruendo tenella faucium, in-
 „ ternamque partium integumenta, patet con-
 „ sideranti. Quandoquidem hoc eodem suc-
 „ co etiam abundet ipse fructus, facile lar-
 „ gior, post comestam unam alteramve ejus-
 „ dem portianculam aliquos pessime habuisse;
 „ imo persuasissimus sum, in primis Americæ
 „ detectionibus id aliquoties accidisse. Quid-
 „ quid vero afferant Auctores, narrentque
 „ non raro incolæ, de devoratis tot totiesque
 „ sine noxa, aut cum noxa integris fructibus,
 „ totidem fabellas autumo, vel à credulitate
 „ minusque casum adtenta exploratione, vel
 „ à mala fide ortas . . . Fertur etiam arbo-

ris umbram noxam inferre subtus recumbenti;
 sed per trihorium ipsi mihi cum fociis peri-
 culum facienti, nihil mali evenit. Tum
 etiam pluviam trans hanc arborem caden-
 tem, corporeque nudo exceptam, innocuam
 sum expertus: noxia fortasse fuit, ubi rupti
 ventis vel imbribus rami foliave lac simul
 destillaverint pluviaë immistum.

Truncus præbet materiem, pulcherrimam,
 è fusco & leucophæo variëgatam, poliri
 aptam, & ad intestina opera frequens in
 America adhibitam. Solet Arbor priusquam
 cædatur, igne circumposito ad radicem exu-
 ri, quo à copiosiori succo inferior trunci
 pars liberetur: dein operarii, ne in oculos
 fragmenta insiliant, illos tela linea tenui
 obligant. Integras olim sylvas littorales
 harum arborum incendio consumserunt Mar-
 tinicenses, alique, ut à tam atroci veneno
 vindicarent Regiones cultas.

Fructus, figura, odore, colore, po-
 mum parvulum Europæum adeo refert exa-
 cte, ut quisque rei ignarus deciperetur.
 Maturi fructus ab arbore sponte decidunt.
 Hos, nulli unquam animali tactos invenit *Cel.*
laudatus AUCTOR; etsi vulgo ferantur amati
 cancris, qui loca fructibus his abundantia, sed
 ob aliam rationem ut *CEL. VIR* opinatur, mul-
 titudine vix credibili incolere consueverint.
 Capta quidem in Martinica hæc animalia in ha-

228 MONOECIA MONADELPHIA.

rum arborum fylvis, comestaque venenata habentur, & nocuisse aliquoties illa certo constitit. At vero cum in Grenadensi Insula similibus defumta locis, sine metu ullo atque inpune comeduntur; etiam longe rei hujus causam **CELEBERRIMUS** ille **OBSERVATOR** fuisse, cum fundamento suspicatur.

S Y N G E N E S I A.

MOMORDICA ELATERIUM: pomis hypididis; cirrhis nullis.

Radicem, & extractum officinis largitur; amarissima, nauseosa, drastica, hydragoga, emenagoga, abortiva planta à **LINNE'**. Liquida fundens, carnes liquans, drastica, periculosa jam veteribus cognita; ut omnia purgantia valida vocarent *Elateria*: **EROTIANUS**. Cæterum Elaterii parandi rationem **DIOSCORIDES** dedit optimam: *Cel. de CRANTZ*.

CUCUMIS COLOCYNTHIS: foliis multifidis; pomis globosis, glabris.

Pulpa, & semina in officinis asservantur. Amarissima, & nauseosa pulpa, drastica, emenagogas, abortivas, anthelminticas vires possidet; hujus cautum usum à **LINNE'** inculcat: vehemens hujus agendi vis vel exinde elucet, quod à solo contactu, odore, corpora nostra non absque magna commotione ad alvi exonerationem adigantur; norunt id optime,

ne, quotquot dictum pomum contundunt, per
 cribrum trajiciunt, vel aliis modis contrectant,
 SENNERTUS. *Lib. 3. part. 2. Sect. 2. Cap. 4.*
 novisse se Medicum quemdam meminit, qui
 quoties pomum Colocynthidis manu sua conclu-
 debat retinueratque quoad calefceret, ad alvi
 exonerationem incitabatur. Idem HOFFMAN-
 NUS testatur. *Lib. 1. de Med. officin. C. 9.*
 LIEBAUTIUS. *De Venenis p. 340.* Colocyn-
 thidis pomum intus sumtum, eadem, quæ Eu-
 phorbium, mala excitare tradit. Ab eadem as-
 sumta, sanguinolenti Secessus, Ulcerum, inte-
 stinorum Convulsionum, meminit DIOSCORIDES.
 TULPIUS. *Obs. Lib. 4. C. 25.* tradit à deco-
 cto trium pomorum, Virum quemdam inopem,
 alvi tardi, vitam cum morte commutasse. SCHEN-
 KIUS *Obs. L. 7. de Venenis e plantis p. 980.*
 à drachma in clystere assumta, per aliquot ho-
 ras continuas, ingentem sanguinis copiam efflu-
 xisse, testatur. Verbo majori dosi exhibitam
 adeo valide agere, ut gravissima tormina exci-
 tet, & ipsum sanguinem ex vasis intestinalibus
 exprimat, HOYER, STALPART VAN DER
 WIEL, TULPII, & PLATER observationi-
 bus patet.

Extus ab Hippocrate utero ulcerato injicie-
 batur. Convenienti vehiculo excepta, à qui-
 busdam scopo anthelmintico umbilico infan-
 tum imponitur.

Virentis succus intritus Ischiaticis prodest.
DIOSCORIDES.

BRYONIA ALBA: foliis palmatis, utri-
que calloso-scabris.

Officinæ Austriacæ sub hoc nomine Bryo-
niam Dioicam, baccis rubris, Europæ calidiori
& temperatæ propriam, cujus elegantem figu-
ram *Celeberrimus Professor de JACQUIN FLOR.*
Austr. Tab. 199. dedit, recipiunt.

Radix, baccæ, semina in officinis haben-
tur: planta acris, amara, nauseosa, vim pur-
gantem, pellentem, anthelminticam, emena-
gogam possidet; a LINNÉ. Jam ab HIPPOCRA-
TE, & GALENO ad usus Medicos adhibita fuit.
Ejus radix ab Antiquis æque, ac Recentiori-
bus Medicis in usum externum, imo internum
etiam, & aliquando cum successu habebatur:
externe Tumoribus præcipue glandulosis appli-
cabatur. ZACUTUS ex hac in oleo cocta, cum
Cera, & Terebinthina unguentum conficiebat, ad
Tumores Capitis maxime ab eo commendatum.
Neapoli ad clysmata adhibebatur, cum malo
tamen, ob lumbos inde affectos, successu. In-
terne ut medicamentum hydragogum, vel si
mitior reddita fuerit, diureticum, in Hydrope
in usum vocabatur. SYDENHAMUS hanc Ma-
niæ; alii Epilepsiæ opposuerunt. NICOLAI sa-
porem, & odorem Opio analogum, plantæ
huic tribuit, eamque Opii instar agere credit.
Nihilominus planta hæc valide corpus mutat,
acri-

acriter purgat; ut Hydropicum etiam emungat.
Cel. de CRANTZ.

Hodie medicamentum hoc vehemens, & nauseosum, raro in usum venit præcipue internum, & nonnisi in casibus desperatis, debita cum cautela. Ab Antiquissimis jam, ut innui, inter venena recensita fuit planta. PETRUS de ABBANO C. 35. *loc. cit. ait:* „ cui succus „ Bryoniæ datus fuerit, patietur Scolomiam, „ stoliditatem & angustiam Spiritus. „ Radicem cui Agyrtae, & impostores, humanæ figuræ similitudinem tribuere sciebant, loco radicis Mandragoræ, tempore ubi adhuc præstigia regnabant, vendebant; alii pro Mechoacanna venditabant. Hæc acedine sua orbari, eodem, quo de Ari macalati radice dictum modo, tuncque ad farinam, ac panem conficiendum apta, evadere potest. GMELIN.

DIOECIA

TRIANDRIA.

EMPETRUM NIGRUM: procumbens.

Baccæ hujus in Kamschatka comeduntur; quamvis compertum sit earum usum capitis dolores causare, quod testimonio *Illustriss. à LINNÉ Fl. Lapp. p. 306.* confirmatur. „ Baccæ *inquit*, atræ, licet venenatæ dicantur, „ & reipsa Cephalalgias creant copiosius assumptæ, expertus loquor, *Kappatialmas* tamen